

11. Jesaja

D.T. Brinkman

Inleiding

Jesaja wordt vaak de 'Messiaanse profeet' genoemd. Dit omdat veel van de profetieën in het boek Jesaja spreken over de komst van de Messias wat "gezalft" betekent.

Een "gezalft" was iemand die uitverkoren was voor een zekere taak, geroepen hiervoor. In het OT werd gezalft middels olie; priesters, profeten en koningen werden op die manier aangesteld. Profeten spraken over de komst van dé Gezalft: de Messias, die alle drie taken in zich zou verenigen namelijk Priester, Profeet én Koning. In het NT kennen wij het Griekse woord voor Messias: Christus.

Jesaja was één van de grootste, zonet dé grootste, profeten in het oude Israël. In het Nieuwe Testament lezen we over hem, Johannes 12:41, dat Hij de Heerlijkheid van de Messias had gezien:

"Dit zei Jesaja omdat hij **zijn heerlijkheid zag en van Hem sprak.**"

Bij Jesaja zien we, zoals bij alle profeten, "korte termijn profetie" (bijvoorbeeld over de ballingschap, de opkomst van Babel, de deportatie van Juda), "middellange termijn" (de eerdergenoemde voorspelling over de komst van de Messias) en "lange termijn" (Messiaanse Vrederijk). Er is geen twijfel mogelijk -doordat de korte- en middellange termijn profetie inmiddels uitgekomen is- over het feit dat de "lange termijn profetie" van Jesaja woorden van God zijn die óók ééns zullen uitkomen.

Naast het boek Jesaja schreef hij ook nog andere boeken, welke niet bewaard zijn gebleven maar waaraan gerefereerd wordt, elders, zoals "De Geschiedenissen van Uzzia" (II Kron. 26:22), "Het Boek van de Koningen van Juda en Israël" (II Kron. 32:32). Hij wordt in het Nieuwe Testament méér geciteerd dan welke andere profeet ook.

Over Jesaja

Jesaja was een profeet van Juda. Waarschijnlijk geboren in Jeruzalem, en profeteerde tijdens de regering van vier verschillende koningen: Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia (Jes. 1:1). Het was de periode waarin het Noordelijke Koninkrijk, de tien stammen, reeds weggevoerd waren. Zijn actieve periode was vanaf ca. 745 v.Chr. tot 695 v.Chr., in totaal dus 50 jaar.

Volgens de Rabbijnse traditie was Koning Uzzia een oom van Jesaja, wat hem tot lid maakt(e) van de koninklijke familie. Daarmee had Jesaja dan ook een zekere status, waardoor hij ook eenvoudig tot de koningen van Juda kon gaan en tot hen spreken en profeteren. Desondanks wil dezelfde traditie dat Jesaja door Koning Manasse (2 Kron. 33:1 v.v.) vermoord is. Hij werd toen hij op zeer hoge leeftijd was tussen twee planken gebonden en doormidden gezaagd... Hebréeën 11 spreekt hierover:

"36 En anderen ondergingen de beproeving van bespottingen en geselingen; ja zelfs van boeien en gevangenschap. 37 Zij werden gestenigd, in stukken gezaagd, verzocht, met het zwaard vermoord, zij liepen rond in schapevachten, in geitevellen, leden gebrek, werden verdrukt, mishandeld- 38 de wereld was hen niet waard-,zij dwaalden rond in woestijnen, bergen, spelonken en de holen van de aarde."

Jesaja leefde in de tijd dat Assyrië de meest machtige natie ter wereld was. Het Babylonische rijk was in een beginnend stadium. Terwijl Jesaja in Jeruzalem leefde en profeteerde werd in Rome begonnen met de grondlegging van het Romeinse Rijk door de bouw van de stad Rome. Athene en Sparta werden in dezelfde tijd gevestigd. Tijdens zijn leven werd het Israël (Tien Stammen) in gevangenschap gevoerd door de Assyriërs, 721 v.Chr. Juda leefde over het algemeen in rust én relatieve rijkdom. En net als we in onze huidige, westerse, consumptie-maatschappij zien verloor ook Juda haar Heer uit het oog. De rijken leefden in weelde, de armen in bittere armoede. Er was sprake van veel alcohol-misbruik (vgl. Jes. 5:11,12) zelfs onder de priesters en profeten was sprake van drankmisbruik (Jes. 28:7,8). De vrouwen niet uitgezonderd; ook zij gaven zich over aan drankmisbruik. De profeten spraken naar de mond van de mensen, overheidsdienaren misbruikten hun positie om de mensen uit te buiten.. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de eerste

vijfendertig hoofdstukken de 'oordeelsprediking' centraal staat; God kan dit soort wangedrag –en zeker bij Zijn volk!- niet tolereren.

In hoofdstuk 36-39 lezen we dat de Assyriërs Juda aanvallen en Jeruzalem omsingelen. Het verhaal van Sanherib, hoe hij Juda en, met name, de Here bespot. Zie hiervoor II Kronieken. Zijn einde was verschrikkelijk: hij werd vermoord door zijn eigen zonen. De druk die op Juda werd gelegd zorgde er wel voor dat Hizkia zijn toevlucht zocht tot de Here!

In de hoofdstukken 40-66 lezen we de profetieën over de opkomst van Babylon en dat Babylon het volk van Juda zou wegvoeren. Daarnaast lezen we in deze hoofdstukken over de komst van de Messias, dat Hij moest lijden voor de zonden van Zijn volk. Tot slot lezen we over (de komst van) het Messiaanse Rijk.

Een 'jong meisje' of een maagd?

Jesaja is hét boek dat door Bijbelcritici het zwaarst onder vuur is en wordt genomen. De reden hiervoor is onduidelijk. Misschien omdat Jesaja juist hét boek is dat de (meeste) Messiaanse profetieën bevat? Omdat Hij zo (daarmee) krachtig aantoonde dat de Bijbel God's Woord is? Jesaja profeteerde immers honderden jaren vóórdat de Messias kwam van zijn komst. Profeteerde over vele andere zaken (uiteraard) zeer accuraat.. Critici en sceptici, ook theologen, willen er klaarblijkelijk alles aan doen om aan te tonen dat de Bijbel niet het goddelijk geïnspireerde Woord is. Daarom ook verwerpen zij het getuigenis van Jesaja. Jezus' komst vervulde immers Jesaja's profetieën? De critici houden daar niet van, op zijn zachtst gezegd, en dus is dé manier om Jesaja's getuigenis te ontkrachten er kritiek op te leveren waardoor de profeet in een kwaad daglicht komt te staan.

Een aantal van de gehoorde argumenten is:

1. Jesaja's boek is niet door hemzelf op schrift gesteld maar door anderen. Er zou sprake zijn van 2 of zelfs 3 schrijvers. Daarbij benadrukt men dat een groot gedeelte van Jesaja zou zijn geschreven nádat (ondermeer) Juda in ballingschap zou zijn gevoerd. Oftewel: het betreft hier geen profetie maar is achteraf geschreven;
2. Dit éérste argument verklaart niet waarom Jezus' leven een vervulling was van de profetieën van Jesaja. In antwoord hierop stelt men daarom dat "Jezus de profetieën heeft gelezen en gezórgd heeft dat ze op hem van toepassing geraakten" door te doen wat er over hem geprofeteerd was.

Om op het eerste argument te antwoorden: ruim 2700 jaar hebben de Joden én Christenen geloofd dat Jesaja de auteur van het boek was. Dat de profetieën door God bij monde van Jesaja gegeven waren. De Apostelen, de vroege kerkvaders, de Joodse rabbijnen, de Farizeeën.. zouden zij allemaal tekort hebben geschoten in hun kennis van de Wet en de Profeten? Zouden, wanneer Jesaja's profetieën niet door deze grote profeet zélf, of zijn schrijver(s), op schrift zijn gesteld deze profetieën niet allang als bedrog zijn weggedaan? Het is te zot voor woorden om te veronderstellen dat een dergelijke falsificatie door de schriftgeleerden en Farizeeën zou zijn toegestaan en aan de woorden van fraudeurs zo'n waarde zou worden gehecht!

Dat Jezus in staat zou zijn geweest om de profetieën van Jesaja zélf te vervullen is net zo belachelijk. In Jesaja 7 is vastgelegd dat de Messias zou worden geboren uit een maagd. Dit zou de Here nooit zelf hebben kunnen vervullen. De uitvlucht die dan volgt is dat Jezus dan ook niet geboren was uit een maagd maar 'slechts een gewone man' was uit een gewone vader.. Daarom zou dan ook niet moeten worden gesproken, in Jesaja 7, van een 'maagd' maar een jong meisje. Precies wat sommige moderne vertalingen, waaronder de Nieuwe Bijbel Vertaling, dan ook doen; consequent wordt Maria niet meer als een maagd gezien maar een 'jong meisje'. Alle Bijbelvertalingen spraken voorheen echter over een maagd. Oók, of, in het bijzonder, de vertalingen welke gemaakt zijn met medewerking van- of door Joodse vertalers. Een vertaling als de Staten Vertaling, welke onomstreden het Hebreeuws en Grieks zo letterlijk mogelijk volgt is dan ook helder:

"Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven; ziet, **een maagd** zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn naam IMMANUEL heten." (Jes 7:14, SV)

en in Matt. 1:22,23 geven de Staten- en Voorhoeve-vertaling, welke eveneens de grondtekst zo nauwgezet mogelijk volgt, aan:

"Dit alles nu is gebeurd, opdat vervuld werd wat door de Heer gesproken is door middel van de profeet, die zei: 'Zie, **de maagd** zal zwanger worden, en een Zoon baren, en men zal Hem de naam Emmanuel geven', dat is vertaald: God met ons." (Matt. 1:22-23, Voorhoeve).

Bewust wordt dus door de schriftcritici **de Bijbel geweld aangedaan** om hun **eigen theorieën** - gebaseerd op vooringenomen ongelooft- te staven. Maar zowel in de tekst van Jesaja –in het Hebreeuws- als in de tekst van Matteüs –in het Grieks- wordt gesproken over een maagd. Matteüs heeft dit **zeer bewust zo, letterlijk, geciteerd!**

Denk u eens in: als de critici gelijk zouden hebben met deze verminking van de (grond)tekst, wat zou dan het gevolg zijn? Dan zou Jezus niet meer dan 'een gewoon mens' zijn, ja, erger nog: iemand die mensen tot afgoderij heeft gebracht! Hij zou dan niet de kwalificaties hebben (gehad) om de mens te redden en zeker niet de Middelaar tussen God en mens zijn geweest. Dan waren wij verloren geweest. Goddank weten we beter. Wanneer we de Schriften kennen en ze aanvaarden, wéten we dat Jezus – onomstreden!- aanvaard werd door velen die Hem persoonlijk kenden als zijnde de Messias. Die bij zijn leven dit zelfs al erkenden! Was Hij een leugenaar geweest, was zijn leven een 'falsificatie' geweest, dan zou Hij niet zijn opgestaan uit de dood en niet zijn aanvaard door zijn eigen familie en discipelen.

Tot slot merk ik hierover op dat **de andere profeten in absolute overeenstemming zijn** met hetgeen de profeet Jesaja profeteerde. Als we Jesaja, Matteüs, zelfs de Here Jezus zélf tot "leugenaars" maken, blijft er van ons geloof niets over. Het is dan ook onvoorstelbaar dat veel van deze 'bijbelkritiek' uit de kring komt van hen die arbeiden als vertalers van de Bijbel (bij of voor het NBG/KBS) en predikanten. Onbegrijpelijk dat zij door de 'kerkgangers' gedoogd worden, zij die het geloof van de Christenen met de grond gelijk proberen te maken!

Dit doet ons toch denken aan de woorden van Judas, het 4e vers:

"Want er zijn zekere mensen binnengeslopen – reeds lang tevoren tot dit oordeel opgeschreven – goddelozen, die de genade van onze God in losbandigheid veranderen en onze enige Heerser en Here, Jezus Christus, verloochenen."

Messiaanse Rijk

Jesaja zag niet alleen de komst van de Here op aarde. God liet, bij monde van deze grote profeet, weten dat er een Koninkrijk zou komen in de (verre) toekomst; het herstelde Koninkrijk van David: het Messiaanse Vrederijk.

Jesaja profeteerde hierover:

1. dat dit Rijk 'in het laatst der dagen' zou komen;
2. in Jeruzalem zou het komen;
3. God's huis zou worden herbouwd;
4. Alle volken zouden optrekken naar Jeruzalem;
5. De Wet zou uitgaan vanuit Jeruzalem.

Sommigen zijn van mening dat dit op de pinksterdag vervuld is, in die zin dat al deze aspecten op "de kerk" van toepassing zou (moeten) zijn. Zij verklaren:

"Joden uit alle landen waren verenigd in Jeruzalem. Het was in de laatste dagen van die bedeling (de bedeling van de Wet). Het huis van God, de Kerk, werd opgericht aldaar. Vanuit Jeruzalem ging het Evangelie die hele wereld over". (TftW Correspondence Course).

Dit is een onhoudbare stelling. Want, wanneer we de profetieën van Jesaja goed bestuderen zien we dat hier niet over de Kerk gesproken wordt maar over een letterlijk herstel van het Rijk van de

Messias, geregeerd vanuit Jeruzalem. Daarnaast wordt gesproken over een letterlijk herstel van Israël. Daarnaast wordt er gesproken over de Wet. De wet en het Evangelie staan lijnrecht tegenover elkaar in die zin dat de Wet is vervuld! De Kerk, de Gemeente van Christus, is vrij van de Wet en het Evangelie kan daarom niet 'vertaald' worden als zou het verkondigen er van gelijk staan met het 'uitgaan van de Wet' vanuit Jeruzalem. Het "laatst der dagen" komen we ook in vele andere Bijbelgedeelten tegen. Ook de Openbaring spreekt hierover en aangezien dat ná het einde van de bedeling van de Wet ligt, kan niet anders dan geconcludeerd worden dat deze opvatting onjuist is. Het neemt ook het zicht weg op de toekomst, de beloften voor Israël én de Gemeente! We gaan dan ook voorbij aan bijvoorbeeld Jesaja 65:25:

"De wolf en het lam zullen te zamen weiden, en de leeuw zal stro eten als een rund, en stof zal de spijs der slang zijn; zij zullen geen kwaad doen noch verderven op Mijn gansen heiligen berg, zegt de HEERE."

In het Messiaanse rijk, dat Jesaja ons toont, zal er sprake zijn van een **herstel van de Paradijselijke toestand**. Dit wordt ook in Openbaring herhaald, wanneer er gesproken wordt over ditzelfde rijk waarover de Here Jezus zal regeren, duizend jaren lang (vgl. Openbaring 20).

Bronnen

- Halley's Bible Handbook
- Nieuwe Bijbel Vertaling, 2004
- Staten Vertaling, OLB
- Voorhoeve Vertaling (OLB)
- TftW Correspondence Course
- foto: Expositie "[Ark van Noach](#)", Schagen, N.H.